

ע"פ 101/24 - מדינת ישראל נ' מוחמד סעדי

בבית המשפט העליון

ע"פ 101/24

לפני:

כבוד השופט דוד מינץ
כבוד השופטת יעל וילנר
כבוד השופטת רות רונן

המערערת:
נגד

מדינת ישראל

המשיב:

מוחמד סעדי
ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי
בחיפה (השופט א' טובי) מיום 24.10.2023
בת"פ 23071-12-22
י"ט בטבת התשפ"ה (19 ינואר 2025)

תאריך הישיבה:
בשם המערערת:
בשם המשיב:

עו"ד סאהר פאר

פסק-דין

השופט דוד מינץ:

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט א' טובי) מיום 24.10.2023 בת"פ 23071-12-22 בו נגזרו על המשיב 5 שנות מאסר ועונשים נלווים.

הרקע לערעור

1. המשיב הורשע על סמך הודאתו בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) ו-2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), ועבירות בנשק (החזקה, נשיאה והובלה), לפי סעיפים 144(א) ו-144(ב) רישא וסיפא לחוק.

2. לפי המסופר בכתב האישום, למתלוננים, בני זוג נשואים המתגוררים בבסמת טבעון (להלן: היישוב),

שני ילדים בני כשנתיים וכשנה. בין המשיב לבין המתלונן קיימת היכרות מוקדמת על רקע מגוריהם ביישוב. ביום 21.11.2022 בסמוך לשעה 21:18 הגיעו המתלוננים ברכבם יחד עם ילדיהם אל ביתם כשהמתלוננת נוהגת ברכב, אותו החנתה בסמוך לבית. באותה עת הגיע המשיב ברכב למקום על מנת לפגוע במתלוננים, כשהוא מחזיק, נושא ומוביל עמו אקדח חצי אוטומטי D.D.G מודל C5 קליבר 9 מ"מ פאראבלום, שמסוגל לירות כדור ובכוחו להמית אדם (להלן: הנשק). הנשק היה טעון במחסנית מתאימה ובתוכה לכל הפחות שישה כדורים בקוטר 9 מ"מ. כל זאת בלא רשות על פי דין להחזיק בנשק ובמחסנית, או להובלתם ונשיאתם. בעוד המתלוננים יוצאים מרכבם, ובטרם הוציאו את ילדיהם ממנו, ירה המשיב בעודו יושב ברכבו וממרחק של מספר מטרים, שישה כדורים מהנשק לעבר המתלוננים בכוונה לגרום להם חבלה חמורה או להטיל בהם נכות או מום. מיד לאחר מכן הוא נמלט מהמקום. כתוצאה מהירי, אחד הקליעים שירה המשיב חדר לקרסול רגלה השמאלית של המתלוננת וכן רסיסים פגעו בבית החזה הקדמי שלה. המתלוננת הובהלה לבית החולים רמב"ם בחיפה, שם טופלה ונותחה, הקליע הוצא מרגלה והיא שוחררה לביתה ביום 24.11.2022.

3. בהמשך לאמור לעיל, ביום 22.11.2022, בסביבות השעה 03:08, בסמוך לבית הספר אורט סעדיה שביישוב, חלפה מונית, כשלפתע הגיח המשיב לכביש והורה לנהג המונית לעצור. זאת, כאשר הוא מחזיק, נושא ומוביל את הנשק טעון במחסנית מתאימה ובתוכה 12 כדורים בקוטר 9 מ"מ, וכאשר ברשותו שתי קופסאות המכילות 76 כדורים בקוטר 9 מ"מ, ללא רשות על פי דין להחזקתם, הובלתם ונשיאתם. המשיב נכנס למונית והורה לנהג לנסוע ולעצור במספר מקומות, עד שהגיעו, סמוך לשעה 04:05, לבורקס פנינת העיר שבדרך יפו בחיפה. בכל אותה עת החזיק המשיב, נשא והוביל את כלי הנשק, התחמושת והאביזרים שצוינו לעיל. במסגרת סריקות שנערכו לאיתור המשיב, הוא זוהה על ידי שוטר והחל בבריחה עד אשר נעצר.

4. המשיב הודה כאמור במיוחס לו בכתב האישום, מבלי שתוקן ומבלי שנערך הסדר טיעון.

5. נשמעו טיעונים לעונש. מצד המערערת הוצגו ראיות על אודות הנזקים שנגרמו למתלוננת, ובדבר עברו הפלילי של המשיב (הרשעה אחת משנת 2017 בגין החזקה ושימוש בסמים לצריכה עצמית, ועבר תעבורתי משמעותי של 14 הרשעות). באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, הפנתה המערערת לשרשרת האירועים המעידה על תכנון מוקדם ועל הגעת המשיב לזירה מתוך כוונה לפגוע במתלוננים, כאשר פוטנציאל הנזק כתוצאה ממעשיו חמור ביותר. על רקע זה, ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת, עמדת המערערת הייתה שמתחם העונש ההולם עומד על 8-12 שנות מאסר. כמו כן, בשים לב להודאת המשיב ולעברו הפלילי המינורי, יש לגזור את עונשו ברף התחתון-אמצעי של המתחם, לצד עונשים נלווים. מנגד, עמדת המשיב הייתה כי המתחם עומד על 4-7 שנים, וכי בהתחשב בעברו יש למקם את עונשו בתחתית המתחם.

6. בית המשפט קבע בגזר דינו כי מתחם העונש ההולם נע בין 5-8 שנות מאסר. באשר לקביעת העונש בתוך המתחם, נלקחה בחשבון הודאתו של המשיב שניתנה בשלב מוקדם של ההליך ובטרם החלה שמיעת הראיות בתיק - דבר המגלם בחובה נטילת אחריות מצדו על מעשיו; ועברו הפלילי המתון. על כן נקבע כי יש להעמיד את עונשו של המשיב בתחתית המתחם שנקבע לגביו, ונגזר דינו ל-5 שנות מאסר לריצוי בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור משך שלוש שנים כל עבירת נשק או אלימות מסוג פשע ויורשע בגין אחת מהן; 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור משך שלוש שנים כל עבירות נשק או אלימות מסוג עוון ויורשע בגין אחת מהן; פיצוי למתלוננת בסך של 20,000 ש"ח; ופיצוי למתלונן בסך של 5,000 ש"ח.

7. לדעת המערערת בית המשפט המחוזי הקל עם המשיב יתר על המידה. לטענתה עונש המאסר העומד על רבע בלבד מהעונש המקסימאלי הקבוע בחוק בגין העבירות בהן הורשע, אינו הולם את חומרת העבירות והמעשים. מדובר באירוע עברייני חריג בחומרתו הכולל גם ירי לעבר ילדים. למעשי המשיב קדמו תכנון ומחשבה לפגוע במתלוננים, והם יצרו סיכון קטלני לחייהם של בני משפחה שלמה. נגרם למתלוננת נזק פיזי משמעותי, ומעבר לכך נגרם לכל בני המשפחה נזק נפשי קשה. בית המשפט לא קבע מתחם עונש הולם והתעלם ממידת הפגיעה בערכים המוגנים שנגרמה ממעשיו של המשיב. בית המשפט גם התעלם ממגמת ההחמרה בעבירות נשק, ודאי מקום בו האירוע הסתיים בפגיעה בבני אדם. יש גם צורך לתת עונש מרתיע במקרה מעין זה. על כן, בשים לב לכל האמור, יש מקום להחמיר באופן משמעותי בעונש שהושת על המשיב.

8. מנגד לדעת בא-כוח המשיב, אין מקום להתערב בגזר דינו של בית המשפט. לטענתו פסיקת בית משפט זה אינה מצביעה על כך שבית המשפט המחוזי במקרה דנן הקל עם המשיב. ודאי לא במידה המצדיקה התערבות של ערכאת הערעור. אדרבה, אפשר לסבור כי העונש שהושת אף מחמיר עם המשיב. המשיב בענייננו הודה במיוחס לו בכתב האישום ולקח אחריות מלאה על מעשיו. אין לו עבר פלילי מכביד. לחובתו אך הרשעה אחת שהתיישנה זה מכבר. אכן העונש שהושת בסופו של דבר עומד על תחתית המתחם, אך זאת עשה בית המשפט בשל הנסיבות לקולא בעניינו של המשיב. בנוסף, לאחר תחילת ריצוי עונשו המשיב החל לשלם את הפיצוי, בהמשך להסדר אליו הגיע עם המרכז לגביית קנסות בדבר תשלום הפיצויים שהושתו עליו, וגם בכך יש כדי לחזק את קבלת האחריות מצדו. לפיכך, יש לדחות את הערעור.

דין והכרעה

9. הלכה עמנו, כי ככלל, ערכאת הערעור לא תתערב בעונש שנגזר על ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים שקיימת חריגה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים או כאשר נפלה טעות מהותית ובולטת בגזר הדין (וראו לדוגמה לאחרונה: ע"פ 31852-10-24 שגל נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (16.1.2025); ע"פ 2658/24 מחאמיד נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (9.1.2025)). זאת גם כאשר

מדובר בעונש החורג לקולא לטובת הנאשם (ראו והשוו לאחרונה: ע"פ 111/24 מדינת ישראל נ' שרף, פסקה 19 (1.12.2024) (להלן: עניין שרף); ע"פ 7855/23 מדינת ישראל נ' אבו-בכר, פסקה 12 (1.12.2024) (להלן: עניין אבו-בכר)). מקרה זה נכנס לגדרם של המקרים החריגים המצדיקים התערבות.

10. בית משפט זה חזר וקבע מאז מתן פסק הדין בעניין ע"פ 5602/22 מדינת ישראל נ' טלאב (14.9.2022), כי מתחם הענישה הראוי בגין נשיאה בלתי חוקית של נשק חם במרחב הציבורי נע בין 30 ל-42 חודשי מאסר בפועל וכי באין נסיבות מיוחדות לחומרה או לקולא, העונש הראוי עומד על 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל (וראו עוד לאחרונה: ע"פ 6559/23 מדינת ישראל נ' חסארמה, פסקה 8 (2.6.2024)). קל וחומר שמתחם הענישה והעונש שראוי להטיל עולה ועולה שעה שמדובר בירי בנשק. וקל וחומר בן בנו של קל וחומר שעה שאדם יורה בכוונת מכוון לעבר אדם אחר כדי לגרום לו חבלה חמורה, כבמקרה זה.

וכפי שאמר בית משפט זה בע"פ 7850/21 דסוקי נ' מדינת ישראל (9.6.2022):

"בית משפט זה עמד לא אחת על חומרתן הרבה של עבירות אלימות המבוצעות תוך שימוש בנשק חם ועל הצורך להילחם במבצעייהן ביד קשה תוך הטלת עונשים מרתיעים [...]. כפי שהזדמן לי להעיר בע"פ 147/21 מדינת ישראל נ' ביטון (14.2.2021):

'הטלת עונשים חמורים ומרתיעים על עברייני נשק היא עיקר תרומתם של בתי המשפט למיגור התופעה ולהרחקת העברייני עם האקדח משגרת חייהם של אזרחי מדינה שומרי חוק' (שם, בפסקה 10).

דברים אלו חלים ביתר שאת כאשר מדובר בנאשם אשר השתמש בפועל בנשק חם וגרם לפציעתו החמורה של נפגע העבירה - זאת, תוך סיכון ביטחונם של אזרחים שלווים עוברי אורח. מקרים כאלה הם בגדר מכת מדינה אשר מחייבת את בתי המשפט להירתם למאבק בעבריינים באמצעות ענישה מחמירה ובלתי מתפשרת. במסגרת זו, שומה עלינו לזכור כי מדובר במשחק-סכום-אפס: שופט שמרחם על עברייני נשק ומקל בעונשו אינו מרחם על הקורבן הבא" (שם, פסקה 15).

11. במקרה זה, מדובר כאמור בשני מקרים בהם המשיב החזיק בכלי נשק בזירות שונות. במקרה אחד השתמש בנשק וירה לעבר המתלוננים שישה כדורים על מנת לפגוע בהם, ואף פגע במתלוננת ופצע אותה. כל זאת שעה שהיו בנוכחות ילדיהם הקטינים. במקרה השני, החזיק את הנשק יחד עם כמות תחמושת לא מבוטלת. מצב מעין זה בלתי נסבל ומעמיד את הציבור כולו בסכנה ממשית. אף לולי הירי המכוון לעבר המתלוננים והפגיעה במתלוננת היה מקום להשית את העונש שהוטל על המשיב (ראו

והשוו: ע"פ 2602/23 אבו ואדי נ' מדינת ישראל (7.11.2023); ע"פ 2692/22 זועבי נ' מדינת ישראל (16.12.2022), ובהינתן הירי המכוון והפגיעה במתלוננים וילדיהם, מי בגוף ומי בנפש, היה מקום להשית עליו עונש חמור בהרבה (והשוו: ע"פ 6101/16 עווד נ' מדינת ישראל (28.6.2017); ע"פ 6459/17 מדינת ישראל נ' קדושים (27.2.2018)). זאת גם בהתחשב במלוא הטענות לקולא שבפי המשיב.

על כן, אנו מקבלים את הערעור, אך בהתחשב בכך שאין ערכאת הערעור ממצה את מלוא חומרת הדין (עניין שרף, פסקה 32; עניין אבו-בכר, פסקה 19), אנו מעמידים את עונש המאסר בפועל שהושת על המשיב על 7 שנים. יתר רכיבי העונש יעמדו של כנם.

ניתן היום, כ"ב טבת תשפ"ה (22 ינואר 2025).

רות רובן
שופטת

יעל וילנר
שופטת

דוד מינץ
שופט